

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Judecătoria Ungheni, sediul Nisporeni, judecător Rodica Costru

Dosar nr.2a-1115/2017

DECIZIE

în numele Legii

14 august 2018

mun.Bălți

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți

Constituit din:

Președinte, judecător

Ana Albu

Judecători

Ion Talpă, Aurelia Toderaș

Grefier

Cristina Svaracevski

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Cebotari Serghei, în cauza civilă la cererea formulată de Nichiforciuc Eugeniu în contradictoriu cu Cebotari Serghei, Postul de televiziune Jurnal TV și postul de televiziune TV 7, privind apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, împotriva hotărârii judecătorești Ungheni, sediul Nisporeni, din 28.09.2017, prin care cererea a fost admisă,

CONSTATĂ:

Pretențiile reclamantului:

Reclamantul Nichiforciuc Eugeniu, la XXXXXXXXXX a formulat cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu pârâții Cebotari Serghei, Postul de televiziune Jurnal TV și postul de televiziune TV 7, solicitând pronunțarea unei hotărâri privind apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că, la 05.04.2016, postul de televiziune Jurnal TV, în cadrul emisiunii Jurnalul orei 19.00, a difuzat un reportaj care conținea relatările unui fost angajat al ÎS „Poșta Moldovei”, prezentat ca fiind Cibotaru Sergiu (dar care în realitate s-a stabilit că este Cebotari Serghei (c/p xxx, a.n.xxx)) care pretinde că a deconspirat în timpul activității sale la această întreprindere o schemă criminală cu produse anabolice, care se exportă din Republica Moldova, în diferite țări prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”.

În cadrul interviului acordat, pârâțul Cebotari Serghei, a menționat că, Nichiforciuc Eugeniu, ar fi implicat și chiar ar sta în spatele acestor acțiuni ilegale, adică a schemei de contrabandă cu produse anabolice, care se desfășoară prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”.

La fel, tot pretinsul Cibotaru Sergiu, care de fapt este Cebotari Serghei, la 06.04.2016, fiind în calitate de invitat la emisiunea INTERPOL, difuzată de postul de televiziune TV7, începând cu orele 21.00, a făcut declarații asemănătoare, în privința subsemnatului, Nichiforciuc Eugeniu.

În realitate însă, asistă la un proces de răspîndire din partea pârâțului, a relatărilor care sînt în esență false, în privința unor fapte a căror veridicitate nu poate fi dovedită, în virtutea simplului motiv că reprezintă un neadevăr, fiind doar o informație defăimătoare care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a subsemnatului, Nichiforciuc Eugeniu, care este o persoană ce exercită o funcție publică – fiind deputat în Parlamentul RM.

Astfel, asumîndu-și calitatea și poziția socială respectivă, el, Nichiforciuc Eugeniu, intervine cu o declarație foarte clară, în privința afirmațiilor defăimătoare răspîndite intenționat de către Cebotari Serghei și menționează cu certitudine faptul că, nu are nici o atribuție la schema de contrabandă cu produse anabolice, în care este vizată ÎS „Poșta Moldovei”, nu poate afirma sau infirma careva lucruri legate de acest fapt, deoarece nici pe linie de serviciu, nici personală nu are careva tangențe cu activitatea ÎS „Poșta Moldovei” și atît mai mult nu îl interesează contrabanda produselor anabolice, decît doar ca aspect negativ al lucrurilor care se întîmplă în societate, or în acest sens poate să explice că există organe competente de anchetă, care urmează să cerceteze încălcările de lege pe teritoriul Republicii Moldova, iar pe cazul dat cunoaște în virtutea atribuțiilor de serviciu că a fost formată o Comisie parlamentară specială, care urmează să monitorizeze și să dea concluzii asupra ilegalităților denumite în situația vizată.

Cît despre acțiunile pîrîtului Cebotari Serghei, privind răspîndirea informațiilor defăimătoare și calomnioase despre el, în lipsa unor pretexte legale și reale, este nevoit de a crede că motivele adevărate, țin de careva frustrări personale pe care le poate avea ultimul față de el, deoarece se cunosc de o perioadă îndelungată de timp, avînd în vedere că au origini comune (fiind de baștină din localitatea Florești) au existat cîndva între ei relații amicale și chiar sunt și afini, însă datorită comportamentului invidios și a atitudinii regretabile pe care pîrîtul o manifesta și față de el și față de alte persoane cu care interacționa în societate, a fost nevoit să se distanțeze de acesta, însă acest lucru cu siguranță, nu îl îndreptățește pe ultimul să recurgă la asemenea acțiuni condamnabile atît moral cît și juridic.

Cu părere de rău, modul în care a acționat pîrîtul Cebotari Serghei, afectează foarte mult onoarea, demnitatea și reputația profesională, iar el ține foarte mult la calitățile respective, pentru care a depus un efort considerabil de-a lungul mai multor ani și din aceste considerente la 20.04.2016, pe numele pîrîtului, în conformitate cu art.15 din Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010, a fost expediată cererea prealabilă, la adresele cunoscute (r-1 Nisporeni, sat.Soltănești și mun.Chișinău, str.Mesager 5/1, ap.102) cu solicitarea de dezmințire publică a informațiilor defăimătoare răspîndite în privința lui.

Astfel, pentru confirmarea corectitudinii adresei de domiciliu a pîrîtului, a fost solicitată informație oficială de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale - Registru”, Direcția acte de identitate și evidență a populației, care prin răspunsul Nr.02/213369 din 11.05.2016, a confirmat adresa de domiciliu a pîrîtului - r-1 xxx, sat.xxx.

În condițiile respective, consideră că a făcut tot posibilul ca litigiul să fie soluționat pe cale amiabilă, dar cu regret, datorită circumstanțelor expuse mai sus, calea judiciară se impune ca unica soluție în acest caz.

Este nevoit de a relata că în legătură cu cele întîmplate, să explice rudelor, prietenilor, cunoștințelor, colegilor de serviciu și de partid, care sînt motivele pentru care a fost vizat de către Cebotari Serghei, în relatările sale privind contrabanda cu produse anabolice, iar în legătură cu acest fapt, de fiecare dată retrăiește acele emoții extrem de neplăcute, care la rîndul lor îi creează o stare de spirit negativă și afectează capacitatea lui de a se concentra la alte probleme și situații, în rezolvarea cărora este implicat și astfel, este nevoit de a depune un efort și mai considerabil pentru a nu afecta calitatea muncii efectuată de către el.

Toate circumstanțele expuse mai sus, cu siguranță vorbesc despre existența unui prejudiciu moral esențial și atrag necesitatea reparării acestuia din contul persoanei vinovate.

În privința cuantumului bănesc, prin care a determinat întinderea prejudiciului moral și l-a estimat la suma de 100 000 lei, comunică instanței că în primul rînd s-a condus de gradul înalt al suferințelor fizice, care i-au fost cauzate în legătură cu acțiunile ilegale ale pîrîtului, seriozitatea informațiilor denigratoare, or infracțiunea de contrabandă (în care fără să aibă vreo atribuție a fost învinuit public) poate fi calificată potrivit sancțiunii art.248 Cod penal și art.16 Cod penal, ca fiind gravă, fapțul că informația a fost răspîndită pe larg, practic la nivelul întregii țări, precum și corelația cu practica națională și cea stabilită de CEDO, în cazuri similare.

Astfel, în contextul dispoziției art.10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950, art.32 al.2 din Constituția RM și art.3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010, menționează că este indiscutabil dreptul persoanei la libera exprimare și totodată apreciază la justa valoare sarcina mass-media de a informa societatea, despre chestiunile de interes public, însă în același timp acest proces nu trebuie să ducă la lezarea drepturilor și intereselor legitime ale altor persoane, precum și să nu creeze dezinformare în societate, numai datorită ambițiilor inexplicabile ale unui individ.

În drept își întemeiază cererea de chemare în judecată în conformitate cu art.art.16 al.1), al.2), al.4), al.8), 1422 al.1) Cod civil, art.7 al.1), 26 al.1), al.2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010, art.6, 166-167 din CPC.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărîrea judecătorei Ungheni, sediul Nisporeni, din 28.09.2017, s-a admis cererea lui Nichiforciuc Eugeniu către Cebotari Serghei (Cibotaru Sergiu), Postul de televiziune Jurnal TV și Postul de Televiziune TV 7, privind apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

S-a obligat Cebotari Serghei (Cibotaru Sergiu) să facă dezmințirea publică a informațiilor false și defăimătoare, care vizează persoana reclamantului Nichiforciuc Eugeniu, prin comunicare, în termen de 15 zile, din momentul devenirii definitive a hotărîrii judecătorești, prin aceleași mijloace de informare în masă, (Postul de televiziune Jurnal TV și Postul de Televiziune TV 7) a faptelor reale și aducerea scuzelor de rigoare conform următorului conținut: „prin prezenta, subsemnatul Cebotari Serghei (prezentîndu-se anterior ca Cibotaru Sergiu) dezminț informațiile făcute de mine că, Nichiforciuc Eeugniu a-r sta în spatele unei scheme criminale de contrabandă cu produse anabolice, care se desfășoară prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”, deoarece aceasta constituie neadevăr, iar în legătură cu expunerea publică a acestor fapte denigratoare de către mine mai înainte, fără a fi dovedită veridicitatea acestora, prin ce s-a lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Nichiforciuc Eeugniu, îi exprim scuzele de rigoare”.

S-a încasat din contul lui Cebotari Serghei (Cibotaru Sergiu) în beneficiul lui Nichiforciuc Eugeniu a prejudiciului moral în sumă de – 100 000 (o sută mii) lei.

S-a încasat din contul lui Cebotari Serghei (Cibotaru Sergiu) în beneficiul lui Nichiforciuc Eugeniu a cheltuielilor judiciare

în sumă de – 3100 lei plus plata taxei de stat – 360 lei, în total – 3460 lei.

În total – 103 460 lei.

Solicitarea apelantului:

La 30.10.2017, soluția instanței de fond a fost atacată cu apel de Cebotari Seghei. Solicită admiterea apelului în sensul declarat, casarea hotărârii atacate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, apelantul Cebotari Seghei a invocat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, considerînd-o neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. Din următoarele considerente:

În fapt, reclamantul, Nichiforciuc Eugeniu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Cebotari Serghei, Postul de televiziune Jurnal TV și Postul de televiziune TV 7, privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și reparația prejudiciului moral, motivînd că, solicită obligarea lui Cebotari Serghei să facă dezmințirea publică a informațiilor false și defăimătoare, care vizează persoana reclamantului Nichiforciuc Eugeniu, prin comunicare, în termen de 15 zile, din momentul devenirii definitive a hotărârii judecătorești, prin aceleași mijloace de informare în masă, a faptelor reale și aducerea scuzelor de rigoare, totodată solicitînd încasarea din contul pîrîtului Cebotari Seghei în beneficiul lui Nichiforciuc Eugeniu, a prejudiciului moral în sumă de 100000 (una sută mii) lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei, de către instanța de judecată nu s-a asigurat citarea legală a pîrîtului – Cebotari Serghei, acesta nefiind prezent nici la o ședință de judecată, deși de către instanța de judecată se cunoștea cu certitudine domiciliul de facto a acestuia, prin urmare fiind lezate drepturile pîrîtului la apărare, justiție, remedii efective și un proces echitabil.

Dreptul la apărare, la justiție, la remedii efective și la un proces echitabil fac parte din Categoria drepturilor civile și politice. Aceste drepturi servesc în special pentru a asigura posibilități pentru apărare pe calea juridică a celorlalte drepturi fundamentale.

Conform prevederilor art.20 Constituției RM – alin.1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, alin.2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Prin articolul 26 (din Constituția RM) – dreptul la apărare: alin.(1) Dreptul la apărare este garantat, alin (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale, alin.(3) în tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu, alin.(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege”.

La fel prin neasigurarea citării legale a pîrîtului au fost încălcate principiile Declarației universale a drepturilor omului și anume – Orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sînt recunoscute prin constituție sau lege. Orice persoană are dreptul în deplină egalitate de a fi audiată în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptată împotriva sa.

Garanții similare fac parte din Pactul internațional privind drepturile civile și politice (articolul 14), care are forță obligatorie pentru Republica Moldova.

Pe lângă tratatele ONU, dreptul la un proces echitabil este protejat și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (articolul 6). În baza acestei Convenții persoanele afectate pot depune plîngerii împotriva Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

De asemenea, instanța de judecată în motivarea hotărârii adoptate nu a reținut faptul că declarațiile făcute de pîrîtul Cebotari Serghei, privind contrabanda cu produse anabolice, la nivel internațional, prin intermediul și cu participarea unor instituții ale statului, este de o importanță națională și în rezultatul căror ulterior a fost demarată o verificare de către Comisia Parlamentară de Anchetă.

Conform art.9 al.4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii. Alin.4 se referă la critica adusă persoanelor care exercită funcții publice. Sintagma „persoana care exercită funcții publice” este definită în art.2 al Legii. Aceste persoane sunt protejate împotriva defăimării. Totuși ele trebuie să suporte critica, atît timp cît aceasta ține de exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

În conformitate cu art.19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, orice individ are dreptul la opinie și exprimare, ceea ce implică dreptul de a nu fi tulburat pentru opiniile sale și acela de a căuta, de a primi și de a răspîndi, fără considerații de frontieră informații și idei prin orice mijloc de exprimare.

Caracterul defăimător al informației trebuie dovedit de reclamant, conform prevederilor art.24 alin.(1) lit.b) din Legea

privind libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010. De regulă, defăimătoare sunt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conduită (normele morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular.

Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor - verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

De asemenea instanța de fond la 28.09.2017 a emis o hotărâre ilicită și care urmează a fi casată din considerentul, că nu a administrat și nu a dat apreciere tuturor probelor, și anume a faptului că prin hotărârea nr.74 din 13.04.2016 adoptată de Parlamentul Republicii Moldova, a fost dispusă crearea „Comisiei de anchetă privind activitatea Î.S. „Poșta Moldovei” în legătură cu informațiile referitoare la organizarea de către angajații instituției a transportării ilegale, în afara teritoriului Republicii Moldova a substanțelor interzise. Temei pentru crearea comisiei au servit multiplele publicații în presă, toate cu referință la presupusele ilegalități, ce țin de transportarea prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei” a obiectelor interzise de legislația națională, cât și internațională la care Republica Moldova este parte.

O importanță majoră pentru soluționarea legală și multispectuală a cauzei și de care nu a ținut cont Instanța de Fond, este faptul că de către Comisia de anchetă (menționată supra) privind activitatea Î.S. „Poșta Moldovei” a fost întocmit un raport de alternativă, care a fost urma a fi remis organelor responsabile de ocrotire a normelor de drept pentru inițierea anchetei penale extinse.

La fel raportul menționat a venit cu unele recomandări către organele responsabile de ocrotire a normelor de drept – includerea în efectuarea investigațiilor a experților străini din SUA, Rusia și România, cetățenii cărora au fost destinatari ai substanțelor interzise transportate ilegal prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei” și eliberarea din funcție a unor funcționari de stat de rang înalt. Totodată informându-se Procurorul General despre târăgănarea cauzei penale nr.2016869021 din 08.02.2016, care investighează transportările ilegale de substanțe interzise prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”.

Reiterează și faptul că raportul Comisiei de anchetă privind activitatea Î.S. „Poșta Moldovei”, nu a fost inclus pentru dezbateri în plenum Legislativului din motivul refuzului repetat al Biroului permanent al Legislativului.

În drept își întemeiază cererea de apel în baza art.art.33¹; 38 al.1); 166; 167; 277-278, 364, 365, 386 al.1) lit.(a), (c), 385 alin.1) lit.(c) CPC.

La 23.03.2018, reprezentantul intimatului Jurnal de Chișinău Plus SRL, avocatul Dumitru Pavel, prin intermediul poștei electronice a Secției de Evidență Documentare Procesuală a Curții de Apel Bălți, a formulat referință la cererea de apel în care a invocat că, susține integral cerințele apelantului referitoare la casarea hotărârii Judecătorei Ungheni cu sediul în or.Nisporeni, din 28 septembrie 2017, atenționând instanța de apel și asupra următoarelor.

Obiectul litigiului rezidă din informații oficiale realizate de apelantul S.Cebotari în calitate sa de ex-șef al Serviciului control financiar și audit intern al întreprinderii de stat Poșta Moldovei. Informațiile comunicate publicului larg constituie extrase din rapoartele și demersurile realizate de acest fost funcționar, adresate conducerii instituției și organelor de drept, după cum reiese și din informațiile plasate pe siteurile:

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/mafia-anabolizantelor-drumul-steroidilor-din-fabricile-moldovenesti-spre-sportivii-straini>,

<http://www.jurnal.md/ro/social/2016/10/13/comisia-de-ancheta-confirma-colete-cu-anabolizante-trimise-peste-hotare-prin-posta-moldovei-schema-e-protejata-de-guvern-si-vama-iar-livrarile-au-continuat-si-in-timpul-cercetarilor-doc/>,
<https://www.zdg.md/stiri/stiri-sociale/raport-anvergura-contrabandei-cu-anabolizante. s.a>.

De asemenea, informațiile date se conțin în diferite cauze penale instrumentate de procurori, precum și sunt incluse în Raportul de alternativă al Comisiei de anchetă privind activitatea Î.S. „Poșta Moldovei” în legătură cu informațiile referitoare la organizarea de către angajații instituției a transportării ilegale, în afara teritoriului Republicii Moldova a substanțelor interzise, constituită de Parlamentul Republicii Moldova.

Reieșind din prevederile art.8 lit.c) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută: în cererile, scrisorile sau plîngerile cu privire la încălcarea drepturilor și a intereselor expediate autorităților publice pentru examinare.

Aceste prevederi au fost explicate instanțelor de judecată prin Hotărârea Plenumului Curții Supreme de Justiție din 24.12.2012, nr.7, Cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare, unde în pct.14 s-a menționat că există o categorie de relații care se bucură de imunitate în raport cu procesele de defăimare. Acest lucru se explică prin necesitatea ca, în anumite circumstanțe, unele persoane să aibă un discurs absolut liber. Articolul 8 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, enumeră exhaustiv aceste categorii de relații, și anume, nu va putea fi intentată o acțiune de defăimare pentru declarația făcută de către participanții la proces, inclusiv martorii, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în cadrul urmăririi penale sau al unui proces judiciar; în cererile, scrisorile sau plîngerile cu privire la încălcarea drepturilor și a intereselor legitime, expediate autorităților publice pentru examinare. Imunități similare sînt prevăzute și de art.71 al Constituției.

...Cît privește categoria de relații prevăzută la lit.c) a art.8 din lege, se menționează că aceasta se referă la toate tipurile de adresări (cereri, scrisori, plîngerii etc.) către autorități pentru a examina și soluționa diferite aspecte legate de încălcarea ugor

drepturi și interese legitime.

Relevante circumstanțelor prevăzute de art.8 din Legea cu privire la libertatea de exprimare sînt următoarele hotărîri CEDO pronunțate pe cauzele: Kart c. Turciei, hotărîrea din 03.12.2009; Mariapori c. Finlandei, hotărîrea din 06 iulie 2010; Siryk c. Ucrainei, hotărîrea din 31 martie 2011; Șofranschi c. Moldovei, hotărîrea din 21 decembrie 2010.

În cazul primirii unei cereri de chemare în judecată din care reiese clar că declarațiile au fost făcute în circumstanțele menționate în art.8, urmează a fi refuzată primirea cererii în temeiul art.169 alin.(1) lit.a) CPC. În cazul în care judecătorul nu este sigur dacă defăimarea a fost făcută în „exercitarea mandatului” sau „în cadrul procedurilor judiciare” judecătorul va pune cererea pe rol, va clarifica acest aspect ulterior și, dacă va constata că imunitatea urmează a fi aplicată, va înceta prin încheiere procesul în temeiul art.265 lit.a) CPC.

Prin urmare, se constată că informațiile făcute publice de apelant și difuzate de posturile de televiziune indicate se bucură de imunitate specială, fiind imperios necesară încetarea procesului în temeiul art.265 lit.a) CPC, soluție care o propune Curții de Apel Chișinău.

La 27.03.2018, reprezentantul intimatului Nichiforciuc Eugeniu, avocatul Crasnostan Andrei, a formulat referință la cererea de apel în care a invocat că, la 05.04.2016, postul de televiziune Jurnal TV, în cadrul emisiunii Jurnalul orei 19:00 a difuzat un reportaj care conținea relatările unui fost angajat al ÎS „Poșta Moldovei”, prezentat ca fiind Cibotaru Sergiu (dar care în realitate s-a stabilit că este Cebotari Serghei, a.n.12.01.1982) care pretinde că a deconspirat în timpul activității sale la această întreprindere, o schemă criminală cu produse anabolice, care se exportă din Republica Moldova, în diferite țări prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”.

În cadrul interviului acordat, Cebotari Serghei, a menționat că, Nichiforciuc Eugeniu, ar fi implicat și chiar ar sta în spatele acestor acțiuni ilegale, adică a schemei de contrabandă cu produse anabolice, care se desfășoară prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”.

La fel, tot pretinsul Cibotaru Sergiu, care de fapt este Cebotari Serghei, la 06.04.2016, fiind în calitate de invitat la emisiunea INTERPOL, difuzată de postul de televiziune TV7, începînd cu orele 21.00, a făcut declarații asemănătoare, în privința subsemnatului, Nichiforciuc Eugeniu.

Astfel în urma cercetării judecătorești în primă instanță, s-a stabilit cu certitudine că, în realitate din partea apelantului Cebotari Serghei, a avut loc o răspîndire a informațiilor care îl vizeta pe intimat și care sînt în esență false, din simplu motiv că reprezintă un neadevăr și constituie informații defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui – Nichiforciuc Eugeniu, care este o persoană cunoscută societății, deoarece exercită o funcție publică, în calitate de deputat în Parlamentul RM.

Totodată, Nichiforciuc Eugeniu, din momentul inițierii prezentului litigiu, a intervenit cu o declarație foarte clară, în privința afirmațiilor defăimătoare răspîndite cu vinovăție de către Cebotari Serghei și a menționat cu certitudine faptul că, nu are nici o atribuție la schema de contrabandă cu produse anabolice, în care este vizată ÎS „Poșta Moldovei”, nu poate afirma sau infirma careva lucruri legate de acest fapt, deoarece nici pe linie de serviciu, nici personală nu are careva tangențe cu activitatea ÎS „Poșta Moldovei” și atât mai mult, nu este interesat de contrabanda produselor anabolice, decît doar ca aspect negativ al lucrurilor care se întîmplă în societate, or în acest sens, s-a explicat faptul că există organe competente de anchetă, care urmează să cerceteze încălcările de lege pe teritoriul Republicii Moldova, iar pe cazul dat în virtutea atribuțiilor de serviciu, pe care le are, a menționat ca este la curent cu faptul că a fost formată o Comisie parlamentară specială, care urmează să petreacă o investigație și să dea concluzii asupra ilegalităților depistate în situația dată.

Cît despre acțiunile lui Cebotari Serghei, care poartă un caracter de răspîndire a informațiilor defăimătoare și calomnioase despre Nichiforciuc Eugeniu, în lipsa unor pretexte legale și reale acesta a explicat că se vede nevoit de a crede, că motivele adevărate pentru care au fost făcute aceste afirmații în privința sa țin de unele frustrări personale pe care le poate avea apelantul față de Nichiforciuc Eugeniu deoarece aceștia se cunosc de o perioadă îndelungată de timp, avînd în vedere că au ongini comune (fiind de baștină din localitatea Florești) au existat cîndva între aceștia relații amicale și chiar sunt și afini, însă datorită comportamentului invidios și a atitudinii regretabile pe care o manifesta Cebotari Serghei și față de intimat și față de alte persoane, cu care interacționa în societate, ultimul a fost nevoit de a se distanța de acesta, însă acest lucru cu siguranță, nu îl îndreptățește pe Cebotari Serghei să recurgă la asemenea acțiuni condamnabile, atât din considerent moral cît și din consecința a răspunderii juridice.

Cu părere de rău, modul în care a acționat Cebotari Serghei, afectează foarte mult onoarea, demnitatea și reputația profesională a intimatului la care acesta ține foarte mult și asupra acestor calități intimatul a depus efort considerabil de-a lungul mai multor ani, iar pentru apărarea lor și respectarea procedurii legale la 20.04.2016, pe numele lui Cebotari Serghei, în conformitate cu art.15 din Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010, a fost expediată cererea prealabilă, la adresele cunoscute (r-1 xxx, sat.xxx și mun.xxx, str.xxx xxx ap.xxx) cu solicitarea de dezmințire publică a informațiilor defăimătoare răspîndite în privința intimatului.

Însă scrisorile trimise au fost restituite expeditorului, în primul caz cu mențiunea că este plecat din localitate și în al doilea caz, că destinatarul nu a fost de găsit și nu s-a prezentat pentru recepționarea scrisorii, chiar și după distribuirea a 2 avize repetate.

Astfel, pentru confirmarea corectitudinii adresei de domiciliu a apelantului, a fost solicitată informație oficială de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale – Registru”, Direcția acte de identitate și evidență a populației, care prin răspunsul Nr.02/213369 din 11.05.2016, a confirmat adresa de domiciliu a lui Cebotari Serghei - r-1 Nisporeni, sat.Soltănești.

În condițiile respective, consideră că din partea Nichiforciuc Eugeniu s-a făcut tot posibilul ca litigiul să fie soluționat pe cale amiabilă, dar cu regret, datorită circumstanțelor expuse mai sus, calea judiciară a fost unica soluție de restabilire a echității.

Deja, în cadrul examinării litigiului pe fond, instanța de judecată, pentru citarea pârțului Cebotari Serghei, a trimis de cîteva ori citații la domiciliul pârțului și la alte adrese cunoscute și indicate de pârți, însă toate s-au reîntors ca nefiind recepționate.

Ulterior, instanța de judecată a pus pe seama reclamantului citarea publică a pârțului Cebotari Serghei care s-a efectuat de 3 ori cu respectarea termenilor de publicare instituite de lege și anume la 02 septembrie 2016 (Monitorul Oficial), la 21 decembrie 2016 (Moldova Suverana) și la 30 iunie 2017 (Monitorul Oficial).

Astfel, este combătut pe deplin afirmațiile apelantului din cererea de apel, referitoare la faptul că de către instanța de fond nu s-a asigurat corespunzător citarea legală a pârțului pe dosar și în acest mod a fost lipsit de dreptul la apărare.

Totodată, nu pot fi reținute ca pertinente nici afirmațiile apelantului din aceeași cerere precum că instanța de fond nu a apreciat importanța afirmațiilor făcute public de Cebotari Serghei, referitoare la contrabanda cu produse anabolice prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei” și că datorită acestora a fost instituită o Comisie de anchetă parlamentară, care la rîndul său a prezentat un raport al investigației, care se prezintă recomandări importante pentru examinarea cazului de contrabanda.

În acest sens încă va reitiera poziția intimatului pe marginea acestui caz și anume ca, bănuielele rezonabile privind existența unei rețele de contrabandă cu produse anabolice, care se efectuează prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”, urmează a fi investigate corespunzător de către organele de drept pentru identificarea persoanelor vinovate și atragerea acestora la răspunderea prevăzută de lege, însă această situație nu urmează a fi utilizată ca pretext de către o persoană, pentru răspîndirea unor informații false și cu scopul denigrator a onoarei, demnității și reputației profesionale a intimatului Nichiforciuc Eugeniu, or pînă la moment nici în public și nici în cadrul prezentului proces, nu s-a prezentat vreo dovadă că acesta ar avea careva implicare în această schemă ilicită și nici nu poate presupune existența cărorva probe în acest sens, pentru că ele nu există și intimatul încă inițial a menționat că nu are careva tangențe cu activitatea ÎS „Poșta Moldovei”.

La fel acțiunile lui Cebotari Serghei, nu pot fi acoperite de prevederile art.9 al.4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010, care în cererea de apel sînt rupte din context și sînt interpretate în scopul justificării poziției apelantului, deoarece chiar norma sus menționată prevede că, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificări din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor, iar informațiile care au fost răspîndite de apelant nu au nici o legătură cu asigurarea transparenței și exercitarea responsabilă a atribuțiilor de deputat a intimatului, dar din contra îl plasează pe acesta în afara sferei sale de activitate.

Aici va menționa și faptul că libertatea de exprimare, urmează a fi tratată în contextul întregului cadru legal și în special va scoate în evidență următoarele norme relevante.

În conformitate cu art.32 al.(2) din constituție, Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

În conformitate cu art.16 Cod civil, (1) Orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale; (2) Orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

În conformitate cu art.7 al.(1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

În conformitate cu art.26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, (1) Orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte; (2) În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspîndirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii.

Tot aici urmează de menționat conținutul art.10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950, din conținutul căruia rezultă că executarea dreptului la libertatea de exprimare, comportă și îndatoriri și restrîngerii instituite cu scopul inclusiv pentru protecția reputației sau a drepturilor altor persoane, iar p.15 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție Nr.7 din 24.12.2012, cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare, menționează – în sensul art.10 din Convenția Europeană, art 32 din Constituția RM și art. 9 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, persoanele particulare se bucură de un drept larg de a critica liderii politici, oficialitățile, guvernele și instituțiile statale și ele pot fi pedepsite în ordin civil sau penal în cazul în care criticile lor sunt false din punct de vedere factologic sau sunt excesiv de ofensatoare și potrivit p.18 ultimul alineat din aceeași Hotărîre – se atenționează instanțele că, va servi drept temei pentru admiterea acțiunii cu privire la defăimare numai în cazul cînd vor fi îndeplinite condițiile din art.7 alin. (2) lit.a) din Legea privind libertatea de exprimare, în caz contrar instanța urmează să respingă acțiunea.

Astfel, pe caz s-a confirmat faptul că apelantul Cebotari Serghei a răspîndit public în privința intimatului Nichiforciuc Eugeniu o informație care este falsă și defăimătoare și astfel; îi lezează onoarea demnitatea și reputația profesională a ultimului, din care motiv acesta în conformitate cu art.7 al.3 Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010, dezmințirea

informației, precum și repararea prejudiciului moral.

În ce privește cauzarea prejudiciului moral și a cuantumului bănesc încasat de către instanța de fond va menționa că, apariția în surse mass-media, în special în cadrul unor posturi de televiziune care sînt vizionate la nivel de țară, a unor informații denigratoare, referitoare la fapte care nu au avut loc în realitate, dar care afectează imaginea intimatului, crează aparențe negative în opinia publică și lasă loc unor interpretări necuvenite în privința personalității acestuia, cu siguranță l-au afectat emoțional, dar i-au creat și familiei acestuia retrări și suferințe psihice.

Tot în acest context, menționează că în legătură cu cele întîmplate, chiar și în prezent intimatul, deseori este nevoit să explice diferitor persoane, rudelor, prietenilor, cunoștințelor, colegilor de serviciu și de partid, care sînt motivele pentru care a fost vizat de către Cebotari Serghei, în relatările sale privind contrabanda cu produse anabolice, iar în legătură cu acest fapt, de fiecare dată este supus unor emoții extrem de neplăcute, care îi crează o stare de spirit negativă și afectează capacitatea de a se concentra la alte probleme și situații, în rezolvarea cărora sînt implicat și astfel, este nevoit de a depune un efort și mai considerabil pentru a nu afecta calitatea muncii efectuată.

Toate circumstanțele expuse mai sus, cu siguranță vorbesc despre existența unui prejudiciu moral esențial și atrag necesitatea reparării acestuia din contul persoanei vinovate, fiind guvernate de următoarele norme de drept.

În conformitate cu art.16 al.(8) Cod civil - orice persoană în a cărei privință a fost răspîndită o informație ce îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională este în drept, pe lîngă dezmințire, să ceară repararea prejudiciului material și moral cauzat astfel.

În conformitate cu art.1422 al.(1) Cod civil - în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

În conformitate cu art.26 al.(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare Nr.64 din 23.04.2010 – instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezase. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspîndite, gradul de răspîndire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pîrîtului, gradul de vinovăție a pîrîtului, consecințele raspîndirii, informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

În privința cuantumului bănesc, estimat la suma de 100 000 lei, îl consideră ca echitabil și justificat, deoarece este în corelația cu practica națională și cea stabilită de către CtEDO, în cazuri similare și acoperă gradul înalt al suferințelor fizice, care i-au fost cauzate intimatului, în legătură cu răspîndirea publică a informațiilor false de către Cebotari Serghei și un aspect important în acest sens este seriozitatea acestor relatări denigratoare, or infracțiunea de contrabandă (de care intimatul a fost învinuit public) poate fi calificată potrivit sancțiunii art.248 Cod penal și art.16 Cod penal, ca fiind gravă și deosebit de gravă.

În aceste condiții, reieșind din prevederile art.385 al.1) lit.a) CPC, solicită respingerea cererii de apel înaintate de către Cebotari Serghei și menținerea în vigoare fără modificări a hotărârii Judecătorei Ungheni (sediul Nisporeni), din 28.09.2017.

Apelantul Cebotari Serghei, fiind legal citat (f.d.146, 239, 242), la ședința instanței de apel nu s-a prezentat.

Reprezentantul intimatului Nichiforciuc Eugeniu, avocatul Crasnostan Andrei (în baza mandatului seria/nr.MA 0878053 din 29.04.2016 – f.d.24), în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului ca neîntemeiat, cu menținerea hotărârii instanței de fond. Totodată a susținut motivele invocate în referința formulată de Nichiforciuc Eugeniu.

La întrebarea instanței, avocatul Crasnostan Andrei a explicat că, Nichiforciuc Eugeniu este o persoană publică și cele invocate de apelant îi denigrează imaginea. Cebotari Serghei și Nichiforciuc Eugeniu sunt de baștină din r-ul Florești, mai mult, sunt cumătri. A remarcat faptul că, deși apelantul este de baștină din r-ul Florești, la momentul apariției litigiului acesta avea domiciliu în r-ul Nisporeni, sat.Soltănești. Nichiforciuc Eugeniu cunoaște ultima adresă a apelantului din mun.Chișinău. respectiv Cebotari Serghei a fost citat potrivit adresei cunoscute.

Intervenientul accesoriu Jurnal de Chișinău Plus SRL și reprezentantul acestuia avocatul Dumitru Pavel fiind legal citați (f.d.145, 147, 164, 167, 171, 172, 183, 184, 237, 240), la ședința instanței de apel nu s-au prezentat.

Intervenientul accesoriu Postul de televiziune TV 7, fiind legal citați (f.d.162-163, 166, 180, 182, 238), la ședința instanței de apel nu s-au prezentat.

Potrivit art.379 alin.(1) CPC, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Astfel, Colegiul Civil a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa persoanelor neprezente, care au fost citate legal despre locul, data și ora examinării cauzei.

Poziția instanței de apel

Audiind reprezentantul intimatului Nichiforciuc Eugeniu, coraborînd probele cu circumstanțele faptelor, instanța de apel considerînd apelul întemeiat îl va admite, va modifica hotărîrea primei instanțe, din considerentele.

În conformitate cu art.385 al.(1) lit.b) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să modifice hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.386 al.(1) lit.d) CPC, hotărîrea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă, normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Potrivit art.1 al.(3) din Constituția RM, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Conform art.32 al Constituției RM, (1) oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil; (2) libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Art.10 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului prevede că, (1) orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare; (2) executarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngerii sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

În ședința de judecată s-a constatat că, 05.04.2016, postul de televiziune Jurnal TV, în cadrul emisiunii Jurnalul orei 19.00, a difuzat un reportaj care conținea relatările unui fost angajat al ÎS „Poșta Moldovei”, Cebotari Serghei care pretinde că a deconspirat în timpul activității sale la această întreprindere o schemă criminală cu produse anabolice, care se exportă din Republica Moldova, în diferite țări prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”.

În cadrul acestui interviu, Cebotari Serghei, a menționat că, Nichiforciuc Eugeniu, ar fi implicat și chiar ar sta în spatele acestor acțiuni ilegale, adică a schemei de contrabandă cu produse anabolice, care se desfășoară prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”.

Ulterior, la 06.04.2016 Cebotari Serghei, fiind în calitate de invitat la emisiunea INTERPOL, difuzată de postul de televiziune TV7, începînd cu orele 21.00, a făcut declarații asemănătoare, în privința subsemnatului, Nichiforciuc Eugeniu.

Considerînd că afirmațiile sus-menționate aduc atingere onoarei și demnității sale, poartă un caracter denigrator, Nichiforciuc Eugeniu, la XXXXXXXXXX a formulat cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu Cebotari Serghei, prin care a solicitat dezmințirea informației defăimătoare și obligarea pârâtului să dezmințe public informațiile sus indicate prin intermediul acelorași mijloace de informare în masă (Postul de televiziune Jurnal TV și Postul de televiziune TV 7), încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a compensației pentru prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei, (f.d.4).

Prima instanță prin hotărîrea din 28.09.2017 a admis integral cerințele formulate de Nichiforciuc Eugeniu.

Prevederile Capitolul II al Codului civil, care reglementează apariția drepturilor și obligațiilor civile, precum și exercitarea și apărarea drepturilor civile în coraborare cu art.15 Cod civil, rezultă că, drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

Articolul 16 Cod civil prevede că, (1) orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale; (2) orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

Or, prescripția art.1 al.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

Conform art.3 al.(3) al aceleiași legi prevede că, exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngerii prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Art.7 al.(1) din aceeași lege prevede că, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Astfel, dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale constituie un drept constituțional al persoanelor fizice și juridice și, concomitent, constituie o garanție a activității lor efective. Acest drept este asigurat de art.15 din Constituție.

În asemenea împrejurări instanța de apel reține ca întemeiată constatarea instanței de fond precum că, informația răspîndită, de către Cebotari Serghei, la conferința de presă nu corespunde realității, or, apelantul, nu a prezentat careva probe, ce ar confirma veridicitatea informației răspîndite în privința faptelor invocate.

În sensul art.10 din Convenția Europeană și art.32 din Constituția RM, persoanele particulare se bucură de un drept larg de a critica liderii politici, oficialitățile, guvernele și instituțiile statale și ele pot fi pedepsite în ordin civil sau penal în cazul în care criticile lor sunt false din punct de vedere faptologic sau sunt excesiv de ofensatoare.

Limitele criticii acceptabile în adresa personalităților publice sau a organismelor guvernamentale sunt mai largi decât ale celei în adresa persoanelor particulare, și, în general, sunt mai largi atunci când nu sunt criticate persoane nominalizate.

Astfel, Colegiul civil reiterează că, deși persoanele publice pot fi supuse criticii, chiar și cu exagerare, la caz este evident că discursurile apelantului în cadrul conferinței de presă nu poate fi considerat ca limită admisibilă de critică, care sunt extrem de exagerate.

Mai mult, declarațiile au fost expuse în public, acestea fiind înregistrate video, ulterior au fost difuzate prin intermediul Postului de televiziune Jurnal TV și Postului de televiziune TV 7.

Prin urmare apelantul a dat dovadă de un comportament necinstit și defăimător, în mod obiectiv, capabil să-l umilească sau să-l defăimeze pe Nichiforciuc Eugeniu în ochii publicului, întâlnind, astfel de critică completă, unui telespectator imparțial nu-i rămâne decât să-l suspecte pe reclamant în practici frauduloase.

În conexiunea celor ce preced justificat, instanța de fond l-a obligat pe Cebotari Serghei să dezmință nu mai târziu de 15 zile de la momentul intrării în vigoare a hotărârii instanței de judecată declarațiile mincinoase răspândite, prin intermediul aceluiași mijloc de informare în masă (Postul de televiziune Jurnal TV și Postul de televiziune TV 7).

Instanța de apel respinge argumentele invocate de apelantul precum că, persoanele care exercită funcții publice trebuie să suporte critica atâta timp, cât acestea țin de exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor, deoarece în speță Cebotari Serghei nu a făcut probațiunea afirmațiilor sale, nu a confirmat afirmațiile răspândite, or, acesta era obligat și dispunea de posibilități reale de a controla veridicitatea afirmațiilor sale.

La acest capitol, instanța de apel reține că, Cebotari Serghei a depășit limitele admise pentru exprimarea unei opinii critice, deoarece nu avea probe suficiente și pertinente. Există limite la dreptul de a răspândi informații publicului și trebuie să fie instituită o balanță între acest drept și drepturile celor afectați. Chiar și atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixțiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, iar în acest context, apelantul nu a prezentat careva probe.

Argumentul apelantului Cebotari Serghei precum că, instanța de fond nu a asigurat legal prezența pîrîtului, astfel încalcîndu-i principiul Declarației universale a drepturilor omului, Colegiul civil îl va respinge deoarece, potrivit informației ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr.02/213369 din 11.05.2016, Cebotari Serghei este înregistrat la domiciliu în Republica Moldova pe adresa: sat.xxx, r-ul xxx, (f.d.12).

Mai mult, instanța de fond în repetate rînduri a citat pîrîtul Cebotari Serghei, prin scrisoare cu aviz, care s-au returnat la judecătoria Nisporeni cu mențiunea poștală „plecat”, (f.d.36a, 62, 80-81, 86-87, 95-96).

Ulterior, instanța de fond a dispus de trei ori citarea publică a pîrîtului Cebotari Serghei, care s-a efectuat cu respectarea termenului de publicare conform legii, la 02.09.2016 prin intermediul Monitorului Oficial (f.d.70), la 21.12.2016 prin intermediul ziarului „Moldova Suverană” (f.d.98) și la 30.06.2017 prin intermediul Monitorului Oficial (f.d.104).

Astfel, Colegiul civil va respinge ca neîntemeiat argumentul apelantului precum că instanța de fond nu a asigurat corespunzător citarea legală a pîrîtului, în acest mod fiind lipsit de dreptul la apărare.

Deși la cererea de apel nemotivat apelantul Cebotari Sergiu a anexat o copie de pe buletinul de identitate, f.d.114, această copie nu poate fi reținută de instanța de apel drept probă de confirmare a domiciliului acestuia deoarece această copie nu este autenticată de nimeni, nici de apelant, mai mult din această copie este imposibil de stabilit domiciliul, deoarece la locul unde acesta se fixează de organele competente, nu sunt citibile consemnările. Iar acesta a evitat să se prezinte în ședință, astfel originalul acestui buletin de identitate nu a putut fi vizualizat.

Mai mult, apelantul Cebotari Serghei nu s-a prezentat nici în instanța de apel pentru a-și susține poziția sa, deși potrivit cu recipisa de la f.d.242, a semnat pentru prezentarea în ședința din 07.08.2018, ora 12.00. Prin urmare acesta nu și-a realizat drepturile sale prevăzute de art.56-60 CPC, nu s-a prezentat în fața instanței de apel pentru a da declarații și să expună argumente, astfel nu s-a folosit cu bună-credință de aceste drepturi.

La fel, nu pot fi reținute ca pertinente nici afirmațiile apelantului precum că instanța de fond nu a apreciat importanța afirmațiilor făcute public de Cebotari Serghei, referitoare la contrabanda cu produse anabolice prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei” și că datorită acestora a fost instituită o Comisie de anchetă parlamentară, care la rîndul său a prezentat un raport al investigației, care se prezintă recomandări importante pentru examinarea cazului de contrabanda.

În acest sens, Colegiul civil remarcă faptul că, poziția intimatului pe marginea acestui caz și anume ca, bănuielele rezonabile privind existența unei rețele de contrabandă cu produse anabolice, care se efectuează prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei”, urmează a fi investigate corespunzător de către organele de drept pentru identificarea persoanelor vinovate și tragerea acestora la răspunderea prevăzută de lege. Însă această situație nu urmează a fi utilizată ca pretext de către o persoană, pentru răspîndirea unor informații false și cu scopul denigrator a onoarei, demnității și reputației profesionale a intimatului Nichiforciuc Eugeniu, or, pînă-n prezent nici în public și nici în cadrul speței, nu s-a prezentat vreo dovadă că acesta ar avea implicare în această schemă ilicită.

Sub un alt aspect, Colegiul civil menționează că în cererea de chemare în judecată, Nichiforciuc Eugeniu solicită încasarea de la Cebotari Serghei a prejudiciului moral în cuantumul de 100 000 lei.

Astfel, prejudiciul moral cauzat prin răspândirea informației care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională urmează să fie reparat conform actelor normative care se conțin la Capitolul XXXIV al Codului civil, conform cărora repararea prejudiciului moral se compensează indiferent de vinovăția autorului (art.1422).

Conform art.16 al.(8) Cod civil, orice persoană în a cărei privință a fost răspândită o informație ce îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională este în drept, pe lângă dezmințire, să ceară repararea prejudiciului material și moral cauzat astfel. Cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul moral trebuie să fie rezonabil și să se determine ținându-se cont de: a) caracterul informațiilor răspândite; b) sfera de răspândire a informațiilor; c) impactul social asupra persoanei; d) gravitatea și întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate; e) proporționalitatea între acordarea despăgubirilor și gradul în care reputația a fost lezată; f) gradul de vinovăție al autorului prejudiciului; g) măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate; h) publicarea rectificării, replicii sau dezmințirii până la pronunțarea hotărârii judecătorești; i) alte circumstanțe relevante pentru cazul dat.

În sensul actului normativ enunțat, se constată că una din metodele generale de apărare, în asemenea litigii, este evidențiată ca cea mai răspândită, compensarea prejudiciului moral cauzat.

Din prevederile Capitolului II al Codului civil, care reglementează apariția drepturilor și obligațiilor civile, cât și exercitarea și apărarea acestor drepturi, precum și prin prisma art. 15 Cod civil, este de înțeles că drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

Articolul 1422 Cod civil prevede că, (1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc; (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art.1423 Cod civil, (1) Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate; (2) caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Raportând actele normative citate la circumstanțele pricinii, Colegiul civil al Curții de Apel Bălți, menționează că instanța de fond corect a aplicat normele dreptului material în privința încasării compensației pentru prejudiciul moral, luînd în considerație principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, răspândirea informațiilor neveridice, fapt care a dus la lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale a intimatului Nichiforciuc Eugeniu, însă eronat a stabilit cuantumul acestuia în mărime 100 000 lei, mărime care este exagerat de mare și nu este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către acesta.

Din acest considerent suma în cauză urmează a fi micșorată de la 100 000 (una sută mii) lei până la 20 000 (douăzeci mii) lei.

Totodată, Colegiul civil reiterează că, în termenii Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Din considerentele menționate și luînd în considerație că, de către instanța de judecată au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele pricinii și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă cuantumul prejudiciului moral încasat este exagerat de mare și nu este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor suportate de către intimat, Colegiul civil va admite apelul declarat de Cebotari Serghei și va modifica hotărârea primei instanțe, prin micșorarea cuantumului acestuia.

În rest hotărîrea primei instanțe fiind întemeiată și legală, urmează a fi menținută.

Potrivit cu art.385 alin.(1) lit.b) CPC, Colegiul Civil,

DECIDE:

Admite apelul declarat de Cebotari Serghei.

Modifică hotărârea judecătoreiei Ungheni, sediul Nisporeni, din 28.09.2017, în cauza civilă la cererea formulată de Nichiforciuc Eugeniu în contradictoriu cu Cebotari Serghei, Postul de televiziune Jurnal TV și postul de televiziune TV 7, privind apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și repararea prejudiciului moral, în partea ce ține de cuantumul

prejudiciului moral, și în loc de 100 000 (o sută mii) lei, încasează 20 000 (douăzeci mii) lei.

În rest hotărîrea primei instanțe se menține.

Decizie definitivă, însă poate fi atacată cu recurs, în termen de două luni, la Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președinte, judecător:

Ana Albu

Judecători:

Ion Talpă

Aurelia Toderaș